

ส่วนที่ 3

ฐานะการเงินและผลการดำเนินงาน

13. ข้อมูลที่สำคัญทางการเงิน

13.1 งบการเงิน

13.1.1 ชื่อผู้สอบบัญชี

- ปี 2561 : นางสาวมาริษา ธาราบรรพกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 5752
บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิไชย สอบบัญชี จำกัด
- ปี 2562 : นางสาวมาริษา ธาราบรรพกุล ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 5752
บริษัท เคพีเอ็มจี ภูมิไชย สอบบัญชี จำกัด
- ปี 2563 : นายณัฐวุฒิ สันติเพชร ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เลขทะเบียน 5730
บริษัท สำนักงาน อีวาย จำกัด

13.1.2 สรุปรายงานการตรวจสอบบัญชี

ผู้สอบบัญชี ได้แสดงความเห็นในรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ดังนี้

- ปี 2561 : แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
- ปี 2562 : แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข
- ปี 2563 : แสดงความเห็นแบบไม่มีเงื่อนไข

13.1.3 ค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี

• ค่าตอบแทนการตรวจสอบและสอบทานงบการเงิน

บริษัทฯ และบริษัทย่อย จ่ายค่าตอบแทนของผู้สอบบัญชี ดังนี้

- ปี 2561 : ค่าตอบแทนการตรวจสอบและสอบทานงบการเงิน จำนวนเงินรวม 2.00 ล้านบาท
- ปี 2562 : ค่าตอบแทนการตรวจสอบและสอบทานงบการเงิน จำนวนเงินรวม 2.00 ล้านบาท
- ปี 2563 : ค่าตอบแทนการตรวจสอบและสอบทานงบการเงิน จำนวนเงินรวม 1.50 ล้านบาท

• ค่าตอบแทนอื่น

- ไม่มี -

สำนักงานสอบบัญชีและผู้สอบบัญชี ไม่มีความสัมพันธ์และไม่มีส่วนได้เสียกับบริษัทฯ / บริษัทย่อย /

ผู้บริหาร / ผู้ถือหุ้นรายใหญ่ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลดังกล่าว

13.1.4 ตารางสรุปงบการเงิน

งบการเงินดังต่อไปนี้ เป็นงบการเงินรวมของบริษัทฯ และบริษัทย่อย

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

สินทรัพย์	2563	2562	2561
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	173.94	257.40	338.75
เงินลงทุนชั่วคราว	0.06	0.54	0.10
ลูกหนี้การค้า	16.51	12.41	13.87
รายได้ค้างรับ	2.21	1.55	0.93
ลูกหนี้อื่น	48.76	1.56	10.81
สินค้าคงเหลือ	15.09	15.03	12.48
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	8.63	8.46	6.18
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	265.20	296.95	383.12
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน	72.41	-	-
ส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เช่าและอุปกรณ์	8.75	11.43	13.48
สินทรัพย์สิทธิการใช้	12.66	-	-
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน	7.39	6.40	49.24
สินทรัพย์ภาษีเงินได้รอการตัดบัญชี	-	1.97	1.72
สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น	11.71	-	-
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	1.76	1.89	1.79
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	114.68	21.69	66.23
รวมสินทรัพย์	379.88	318.64	449.35

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเซ็กเคอร์เนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบแสดงฐานะการเงิน

ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	2563	2562	2561
หนี้สินหมุนเวียน			
เจ้าหนี้การค้า	5.41	4.55	4.54
เจ้าหนี้อื่น	13.52	14.02	41.06
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	15.26	8.58	13.39
ส่วนของหนี้สินตามสัญญาเช่าที่ถึงกำหนดชำระ	3.35	-	4.01
ภาษีเงินได้ค้างจ่าย	0.56	-	-
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	8.04	5.74	3.18
รวมหนี้สินหมุนเวียน	46.14	32.89	66.18
หนี้สินไม่หมุนเวียน			
หนี้สินตามสัญญาเช่า - สุทธิจากส่วนที่			
ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี	9.68	-	-
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียน			
สำหรับผลประโยชน์พนักงาน	12.19	11.21	8.60
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	2.22	0.51	0.81
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	24.09	11.72	9.41
รวมหนี้สิน	70.23	44.61	75.59
ส่วนของผู้ถือหุ้น			
ทุนจดทะเบียน	390.55	390.55	390.55
ทุนที่ออกและชำระแล้ว	365.55	365.55	365.55
ส่วนเกินมูลค่าหุ้นสามัญ	342.64	342.64	342.64
ใบสำคัญแสดงสิทธิที่จะซื้อหุ้น	-	-	-
กำไรสะสมจัดสรรเป็นทุนสำรองตามกฎหมาย	10.65	10.65	10.65
กำไร (ขาดทุน) สะสมที่ยังไม่ได้จัดสรร	(448.97)	(444.73)	(345.00)
รวมส่วนของบริษัทใหญ่	269.87	274.11	373.84
ส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	39.78	(0.08)	(0.08)
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	309.65	274.03	373.76
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	379.88	318.64	449.35

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

	2563	2562	2561
รายได้			
รายได้จากการขายและการให้บริการ	72.21	56.32	80.41
รายได้อื่น	8.36	9.62	14.36
รวมรายได้	80.57	65.94	94.77
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขายและการให้บริการ	53.51	39.26	63.09
ต้นทุนในการจัดจำหน่ายและค่าใช้จ่ายในการบริหาร	55.58	61.24	65.22
ผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ	-	(41.31)	56.16
รวมค่าใช้จ่าย	109.09	59.19	184.47
กำไร (ขาดทุน) ก่อนต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้			
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง	(28.52)	6.75	(89.70)
ต้นทุนทางการเงิน	1.32	0.56	0.69
ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้	(3.46)	(0.52)	9.33
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปีจากการดำเนินงานต่อเนื่อง	(26.38)	6.71	(99.72)
ขาดทุนสำหรับปีจากการดำเนินงานที่ยกเลิก-สุทธิจากภาษี	-	(105.65)	(69.23)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	(26.38)	(98.94)	(168.95)

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จ (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

	2563	2562	2561
กำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น			
รายการที่จะไม่ถูกจัดประเภทใหม่ไว้ใน			
กำไรหรือขาดทุนในภายหลัง			
ผลกำไร (ขาดทุน) จากการวัดมูลค่าใหม่ของ			
ผลประโยชน์พนักงานที่กำหนดไว้	-	(0.79)	2.23
กำไรจากเงินลงทุนในตราสารทุนที่กำหนดให้วัดมูลค่าด้วย			
มูลค่ายุติธรรมผ่านกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จอื่น - สุทธิจากภาษีเงินได้	22.20	-	-
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จอื่นสำหรับปี	22.20	(0.79)	2.23
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(4.18)	(99.73)	(166.72)
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน)			
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(26.44)	(98.95)	(168.91)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	0.06	0.01	(0.04)
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	(26.38)	(98.94)	(168.95)
การแบ่งปันกำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวม			
ส่วนที่เป็นของบริษัทใหญ่	(4.24)	(99.74)	(166.68)
ส่วนที่เป็นของส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุม	0.06	0.01	(0.04)
กำไร (ขาดทุน) เบ็ดเสร็จรวมสำหรับปี	(4.18)	(99.73)	(166.72)
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและปรับลด			
จากการดำเนินงานต่อเนื่อง (บาท)	(0.07)	0.02	(0.53)
กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นขั้นพื้นฐานและปรับลด			
จากการดำเนินงานที่ยกเลิก (บาท)	-	(0.29)	(0.37)

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเซ็กเตอร์ เนชั่นเนต เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

	2563	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน			
กำไร (ขาดทุน) สำหรับปี	(26.38)	(98.94)	(168.95)
ปรับรายการที่กระทบกำไร (ขาดทุน) เป็นเงินสดรับ (จ่าย)			
ค่าใช้จ่าย (รายได้) ภาษีเงินได้	(3.46)	(0.25)	9.09
ต้นทุนทางการเงิน	1.32	0.59	0.71
ค่าเสื่อมราคาและรายจ่ายตัดบัญชี	12.60	18.70	16.27
ผลขาดทุนจากการด้อยค่า	-	30.45	5.61
(กลับรายการ) ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับ			
ผลประโยชน์พนักงาน	0.98	1.62	(1.87)
(กำไร) ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้น	(0.05)	(0.91)	0.43
การจ่ายโดยใช้หุ้นเป็นเกณฑ์	-	-	0.60
กำไรจากการปรับมูลค่าธุรกรรมของเงินลงทุนในตราสารหนี้	(1.81)	-	(2.07)
หนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ (โอนกลับ)	(0.12)	(41.31)	50.55
ค่าเผื่อสินค้ารับคืน (โอนกลับ)	3.84	0.45	(1.38)
สิทธิในการได้รับผลิตภัณฑ์คืน	(0.85)	(0.48)	-
ขาดทุนจากการปรับมูลค่าสินค้า (โอนกลับ)	2.74	(0.13)	1.80
กำไร (ขาดทุน) จากการจำหน่ายส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เข้าและ	(0.06)	0.05	(0.04)
กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	-	-	(0.05)
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายสินทรัพย์	-	2.34	-
ขาดทุนจากการตัดจำหน่ายภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย	0.05	0.11	0.05
ดอกเบี้ยรับ	(1.52)	(3.86)	(3.70)
	(12.72)	(91.57)	(92.95)
การเปลี่ยนแปลงในสินทรัพย์และหนี้สินดำเนินงาน			
ลูกหนี้การค้า	(3.26)	35.72	7.51
รายได้ค้างรับ	(0.62)	(0.61)	2.62
ลูกหนี้อื่น	(0.62)	16.52	4.65

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเซ็กเตอร์ เนชั่นแนล เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

	2563	2562	2561
สินค้าคงเหลือ	(1.94)	(1.93)	4.36
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	0.12	(1.09)	(5.32)
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	0.19	(0.51)	(0.74)
เจ้าหนี้การค้า	0.81	0.01	(8.63)
เจ้าหนี้อื่น	5.79	(30.02)	5.91
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	(1.62)	(1.89)	(0.14)
ประมาณการหนี้สินไม่หมุนเวียนสำหรับผลประโยชน์พนักงาน	-	-	(0.02)
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	0.01	(0.31)	(0.03)
กระแสเงินสดสุทธิใช้ไปในการดำเนินงาน	(14.78)	(75.68)	(82.78)
จ่ายดอกเบี้ย	(1.32)	(0.39)	(0.36)
ภาษีเงินได้จ่ายออก	(0.81)	(1.31)	(0.63)
ภาษีเงินได้ หัก ณ ที่จ่ายรับคืน	0.52	0.42	0.46
เงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมดำเนินงาน	(16.39)	(76.96)	(83.31)
กระแสเงินสดจากกิจกรรมลงทุน			
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อบริษัทย่อยสุทธิจากเงินสดที่ได้มา	-	-	(1.56)
เงินลงทุนชั่วคราว	0.48	(0.44)	(0.04)
เงินสดรับจากการขายตราสารหนี้ในกองทุนส่วนบุคคล	-	-	104.87
เงินสดรับจากการขายตราสารทุน	147.13	-	133.16
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อตราสารทุนและตราสารหนี้	(175.95)	-	(133.00)
เงินสดจ่ายสุทธิเพื่อซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย	(30.82)	-	-
เงินสดรับจากการขายส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เช่าและอุปกรณ์	0.06	0.12	0.04
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เช่าและอุปกรณ์	(0.32)	(3.53)	(12.40)
เงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	(6.24)	(4.18)	(27.06)
ดอกเบี้ยรับ	1.74	3.64	3.27
เงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมลงทุน	(63.92)	(4.39)	67.28

บริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเซ็กเคอร์เนสส์ เอ็ดดูเทนเมนท์ จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อย

งบกระแสเงินสด (ต่อ)

สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2561-2563

หน่วย : ล้านบาท

	2563	2562	2561
กระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน			
จ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่า	(3.15)	-	-
เงินสดรับจากการออกหุ้นทุน	-	-	273.70
ค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นทุน	-	-	(8.26)
เงินสดจ่ายเพื่อชำระเงินกู้ยืม	-	-	(2.88)
กระแสเงินสดสุทธิได้มาจาก (ใช้ไปใน) กิจกรรมจัดหาเงิน	(3.15)	-	262.56
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดเพิ่มขึ้น (ลดลง) สุทธิ	(83.46)	(81.35)	246.53
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 1 มกราคม	257.40	338.75	92.22
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด ณ วันที่ 31 ธันวาคม	173.94	257.40	338.75

13.2 ตารางสรุปอัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญ

รายการ		2563	2562	2561
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Liquidity Ratio)				
อัตราส่วนสภาพคล่อง	(เท่า)	5.75	9.03	5.79
อัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็ว	(เท่า)	4.13	8.22	5.33
อัตราส่วนสภาพคล่องกระแสเงินสด	(เท่า)	(0.38)	(1.55)	(1.67)
อัตราส่วนหมุนเวียนลูกหนี้การค้า	(เท่า)	4.99	5.16	2.32
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย	(วัน)	72	70	156
อัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ	(เท่า)	3.61	6.83	7.64
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย	(วัน)	100	53	47
อัตราส่วนหมุนเวียนเจ้าหนี้	(เท่า)	10.74	20.31	13.43
ระยะเวลาชำระหนี้	(วัน)	34	18	27
Cash Cycle	(วัน)	138	105	176
อัตราส่วนแสดงความสามารถในการทำกำไร (Profit)				
อัตรากำไรขั้นต้น	(%)	25.90	(36.08)	(34.56)
อัตรากำไรจากการดำเนินงาน	(%)	(51.07)	(65.47)	(196.45)
อัตราส่วนเงินสดต่อการทำกำไร	(%)	40.86	69.13	47.81
อัตรากำไรสุทธิ	(%)	(32.74)	(123.72)	(164.48)
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	(%)	(9.04)	(30.55)	(52.13)
อัตราส่วนแสดงประสิทธิภาพในการดำเนินงาน				
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์	(%)	(7.55)	(25.77)	(43.85)
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ถาวร	(%)	(231.42)	(768.79)	(2,298.62)
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	0.23	0.21	0.27
อัตราส่วนวิเคราะห์นโยบายการเงิน				
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	(เท่า)	0.23	0.16	0.20
อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย	(เท่า)	(13.04)	(130.14)	(103.63)
อัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพัน	(เท่า)	(2.30)	(9.93)	(1.96)
อัตราส่วนจ่ายเงินปันผล	(%)	-	-	-

หมายเหตุ ตัวเลขที่ใช้คำนวณอัตราส่วนทางการเงินดังกล่าวข้างต้น เป็นตัวเลขที่รวมส่วนงานที่ยกเลิก

14. การวิเคราะห์และคำอธิบายของฝ่ายจัดการ

14.1 สรุปภาพรวมผลการดำเนินงานที่ผ่านมา

การประกอบธุรกิจหลักของกลุ่มบริษัทฯ สามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท คือ

1. ธุรกิจสำนักพิมพ์ แบ่งเป็น
  - 1.1 การผลิตและจำหน่ายพ็อคเก็ตบุ๊ก
  - 1.2 การผลิตและจำหน่ายสิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชน
  - 1.3 ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)
2. ธุรกิจการเป็นตัวแทนจำหน่ายสิ่งพิมพ์ต่างประเทศและบริการที่เกี่ยวข้อง (หยุดการดำเนินงานทางธุรกิจ)
3. ธุรกิจด้านการศึกษา แบ่งเป็น
  - 3.1 สื่อการเรียนการสอน/รายการผ่านสื่อโทรทัศน์ และสื่อรูปแบบใหม่ (หยุดการดำเนินงานทางธุรกิจ)
  - 3.2 สื่อสิ่งพิมพ์การเรียนการสอนและบริการที่เกี่ยวข้อง (หยุดการดำเนินงานทางธุรกิจ)
4. ธุรกิจให้บริการเช่าพื้นที่สำนักงาน (บริษัทฯ ขายหุ้นสามัญของบริษัท แลนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด ที่ถืออยู่ทั้งหมด เมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564)

ทั้งนี้ ในการประชุมคณะกรรมการของบริษัทเมื่อวันที่ 11 พฤศจิกายน 2562 คณะกรรมการบริษัทมีมติอนุมัติให้หยุดการดำเนินงานของบริษัท วันเวิลด์ มีเดีย จำกัด (“OWM”) ซึ่งประกอบธุรกิจสื่อโฆษณาและประชาสัมพันธ์ โดยมีผลตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 โดยส่วนงานนี้ไม่ได้เป็นการดำเนินงานที่ยกเลิก ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2561 ดังนั้น งบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จที่แสดงเปรียบเทียบจึงได้ถูกจัดประเภทใหม่ เพื่อการนำเสนอการดำเนินงานที่ยกเลิกเป็นรายการแยกต่างหากจากการดำเนินงานต่อเนื่อง ตามมาตรฐานการบัญชีการรายงานเรื่องการดำเนินงานต่อเนื่อง (Auditor Reporting On Going Concern)

งบการเงินรวมของบริษัท เนชั่น อินเทอร์เน็ตเซ็กเตอร์ เนชั่น เนชั่น เนชั่น จำกัด (มหาชน) และบริษัทย่อยสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีผลขาดทุนจำนวน 26.38 ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2562 ซึ่งมีผลขาดทุนจำนวน 98.94 ล้านบาท คิดเป็นการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นร้อยละ 73.34 ทั้งนี้ บริษัทฯ ขอสรุปผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทฯ ที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีสาระสำคัญ ดังนี้

1. รายได้จากการขายและบริการสำหรับปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 28.22 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปี 2562 จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ใช้กลยุทธ์การตลาดผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น และออกหนังสือเรื่องใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงเปิดให้จองหนังสือการ์ตูนที่เป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set) ล่วงหน้า ซึ่งเป็นสินค้าที่มีมูลค่าสูง โดยมีรายละเอียด ดังนี้
  - รายได้จากการจำหน่ายสื่อสิ่งพิมพ์เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.44 โดยมีสาเหตุหลักมาจากรายได้จากการจำหน่ายหนังสือการ์ตูนเพิ่มขึ้นร้อยละ 38.20 และรายได้จากการจำหน่ายพ็อคเก็ตบุ๊กลดลงร้อยละ 4.56
  - รายได้จากการให้บริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 121.35 จากยอดขายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) เพิ่มขึ้นร้อยละ 135.01 โดยส่วนใหญ่เป็นหนังสือการ์ตูนร้อยละ 224.74 ซึ่งเกิดจากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ปรับสัดส่วนการจำหน่ายหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น โดยในการเจรจาขอลิขสิทธิ์ทั้งเรื่องใหม่และต่อสัญญาเรื่องที่เคยได้รับลิขสิทธิ์ กลุ่มบริษัทฯ จะขอลิขสิทธิ์ในการจำหน่าย e-Book เพิ่มไปด้วย

ประกอบกับในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีการออกจำหน่ายหนังสือการ์ตูนเพิ่มขึ้นจำนวนมาก ทำให้สัดส่วนการดาวน์โหลด e-Book ของหนังสือการ์ตูนเพิ่มขึ้นอย่างมาก

2. ต้นทุนและค่าใช้จ่ายสำหรับปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 84.30 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของ ปี 2562 สาเหตุหลักมาจาก

- ต้นทุนขายและการให้บริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.28 โดยต้นทุนการพิมพ์ลดลงร้อยละ 5.60 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ สามารถหาโรงพิมพ์ที่มีคุณภาพได้หลายแห่ง ทำให้สามารถบริหารราคาต้นทุนให้ถูกลงได้ แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ ก็มีค่าลิขสิทธิ์และค่าจัดทำต้นฉบับที่สูงขึ้นค่อนข้างมาก เนื่องจากในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ ได้ออกหนังสือใหม่จำนวนมาก โดยเฉพาะหนังสือการ์ตูนที่เป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set)
- ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารเพิ่มขึ้นร้อยละ 177.73 เนื่องจากในปี 2562 มีการโอนกลับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 41.31 ล้านบาท ในขณะที่ปี 2563 มีการโอนกลับค่าเผื่อผลขาดทุนด้านเครดิตที่คาดว่าจะเกิดขึ้น จำนวน 0.12 ล้านบาท
- กลุ่มบริษัทฯ มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิ จำนวน 26.38 ล้านบาท ซึ่งลดลงเมื่อเทียบกับปี 2562 ที่มีผลขาดทุนสุทธิ 98.94 ล้านบาท เนื่องจากในปี 2563 บริษัทฯ มีผลขาดทุนจากการดำเนินงานที่ขกเลิกในบริษัทย่อย จำนวน 105.65 ล้านบาท และโอนกลับค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 41.31 ล้านบาท

กล่าวโดยสรุป

ผลการดำเนินงานสำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2563 มีผลประกอบการเป็นผลขาดทุนจำนวน 26.38 ล้านบาท ล้านบาท เมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปี 2562 ซึ่งมีผลขาดทุนจำนวน 98.94 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานของกลุ่มบริษัทฯ ในแต่ละสายธุรกิจ

ก. รายได้

รายได้ของกลุ่มบริษัทฯ สามารถแบ่งตามกลุ่มธุรกิจ ได้ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

รายได้จากกลุ่มธุรกิจ	ดำเนินการโดย	2563		2562		2561	
		ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
1. ธุรกิจสำนักพิมพ์							
1.1 การผลิตและจำหน่ายพ็อคเก็ตบุ๊ก	NINE	14.89	18.48	16.86	25.57	18.13	19.13
1.2 การผลิตและจำหน่ายสื่อสิ่งพิมพ์สำหรับ	NGE	27.34	33.93	27.15	41.18	29.25	30.86
เยาวชน	NINE	11.54	14.32	1.11	1.68	-	-
1.3 ธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)	NINE	18.44	22.89	10.13	15.36	1.94	2.05
2. ธุรกิจบริการเป็นตัวแทนจำหน่ายสิ่งพิมพ์ต่างประเทศและบริการที่เกี่ยวข้อง ¹	NINE	-	-	-	-	27.27	28.77

รายได้จากกลุ่มธุรกิจ	ดำเนินการ โดย	2563		2562		2561	
		ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ	ล้านบาท	ร้อยละ
3. ธุรกิจด้านการศึกษา		-	-	-	-		
3.1 สื่อการเรียนการสอน/รายการผ่านสื่อ โทรทัศน์และสื่อรูปแบบใหม่	NINE	-	-	-	-	1.69	1.78
3.2 สื่อสิ่งพิมพ์การเรียนการสอนและบริการที่ เกี่ยวข้องกับ e-Book (NJ)	NINE	-	-	1.07	1.62	2.13	2.25
4. ธุรกิจให้เข้าพื้นที่สำนักงาน	NINE	1.68	2.09	-	-	-	-
5. รายได้อื่น ๆ		6.68	8.29	9.62	14.59	14.36	15.15
รายได้รวม		80.57	100.00	65.94	100.00	94.77	100.00

หมายเหตุ:

^๑ รวมรายได้จากค่าจ้างพิมพ์ ค่าจัดส่ง และค่าบริการจากการเป็นตัวแทนขายโฆษณาในสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ โดยธุรกิจได้ปิดดำเนินงานตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2561

^๒ รายได้อื่น ๆ ได้แก่ รายได้ค่าบริการส่วนกลาง ค่าบริการอื่นๆ รวมทั้ง รายได้จากการขายเศษซาก ดอกเบี้ยรับ และอื่นๆ เป็นต้น

1. รายได้จากธุรกิจสำนักพิมพ์

1.1 รายได้จากการผลิตและจำหน่ายพ็อคเก็ตบุ๊ก

ในช่วงปี 2561 บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 18.13 ล้านบาท ลดลง 4.80 ล้านบาท จากระยะปี 2560 จำนวน 22.93 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 20.93 เนื่องจากพฤติกรรมของผู้บริโภคเปลี่ยนไปอ่านหนังสือในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) มากขึ้น และอ่านหนังสือในรูปแบบรูปเล่มน้อยลง สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ซึ่งส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อทุกอุตสาหกรรม (Technology Disruption) โดยเฉพาะสื่อสิ่งพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตาม ภาพรวมของอุตสาหกรรมสื่อสิ่งพิมพ์ยังคงมีแนวโน้มเติบโตขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้ ในปีที่ผ่านมาบริษัทฯ ยังคงให้ความสำคัญในการคัดเลือกผลิตเฉพาะหนังสือที่มีแนวโน้มขายดีและเป็นที่นิยม จึงทำให้จำนวนปกหนังสือที่ออกจำหน่ายมีไม่มากนัก โดยบริษัทฯ มุ่งเน้นผลิตและจำหน่ายหนังสือพ็อคเก็ตบุ๊กที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ สุขภาพ การลงทุนและการบริหารจัดการ เช่น เปลี่ยนเกมธุรกิจ พลิกเป็นผู้ชนะ Game Changer, มหัศจรรย์ไขมัน ยิ่งกินยิ่งผอม Ketogenic diet, คลื่นลูกที่สามแห่งยุคอินเทอร์เน็ต, วิถีสู่น่านน้ำสีคราม Blue ocean shift, เส้นทางแห่งผู้นำ, หาดูรับ จับจุดด้าน ด้วยเทคนิคง่ายๆ สไลด์นิ่งเทียน, สวงจุ้ยภายนอกบ้าน, สวงจุ้ยภายในบ้าน, เบญจลักษณ์บนใบหน้า, ไม่คิดว่า "พวกผม" จะรักการวิ่งขนาดนี้, ปฏิทินฤกษ์มงคลปี 2019, เพาะหุ่นเป็น เห็นผลยั่งยืน ซึ่งได้รับความนิยมอย่างสูงในตลาด

ในช่วงปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 16.86 ล้านบาท ลดลง 1.27 ล้านบาท จากระยะปี 2561 จำนวน 18.13 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 7.00 ซึ่งเป็นผลสะท้อนภาพรวมของธุรกิจสิ่งพิมพ์ที่ยังทรงตัว ไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ปรับกลยุทธ์การขายโดยเน้นจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้นด้วย เพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค นอกจากนี้ บริษัทฯ ยังคงคัดเลือกหนังสือที่มีแนวโน้ม

ขายดีและเป็นที่ยอมรับในตลาด และเริ่มขยายฐานกลุ่มผู้อ่านให้กว้างขึ้น โดยบริษัทฯ มุ่งเน้นผลิตและจำหน่ายหนังสือเพื่อกระตุ้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สุขภาพ การลงทุนและการบริหารจัดการ จิตวิทยาการจัดการและการบริหาร การพัฒนาตนเอง เช่น คีโตมือใหม่กินอะไรดี, ห้องว่างสร้างธุรกิจหมื่นล้าน (the Airbnb Story), เปิดสวิตช์ประดิษฐ์ไอเดีย, ค้นพบตัวตนที่แท้ แก่กล้าปลดล็อก (The Element) และศาสตร์แห่งบัฟเฟตต์ (Buffettology) เป็นต้น ซึ่งทุกเล่มต่างได้รับความนิยมอย่างสูงในตลาด

ในช่วงปี 2563 บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 14.89 ล้านบาท ลดลง 1.97 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2562 จำนวน 16.86 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 11.68 เนื่องจากบริษัทฯ ลดปริมาณการผลิตหนังสือหัวใหม่ลง โดยในการคัดเลือกหนังสือที่ออกใหม่ บริษัทฯ คำนึงถึงแนวโน้มและความต้องการของตลาดเป็นสำคัญ ประกอบกับในปี 2563 บริษัทฯ เน้นการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์มากยิ่งขึ้น ทำให้รายได้จากการจำหน่ายเพื่อกระตุ้นผ่านตัวแทนจำหน่ายลดลง นอกจากนี้ บริษัทฯ ได้เพิ่มแบรนด์ย่อย (Sub-brand) เพื่อเจาะลูกค้าเป้าหมายกลุ่มใหม่ ซึ่งทำให้ง่ายต่อการวางแผนการตลาด ซึ่งประกอบด้วย NB Horrors, NB Lite และ NB Money Club โดยบริษัทฯ มุ่งเน้นผลิตและจำหน่ายหนังสือเพื่อกระตุ้นที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับ สุขภาพ การบริหารและการลงทุน จิตวิทยา การพัฒนาตนเอง เช่น ขยะระดับภาวะผู้นำ, จะชิมจะเสิร์ฟ ก้าวผ่านได้, สำเร็จได้ไม่เห็นต้องรีบ, เทคนิคช่วยจำแค่ 3 วันก็ฉลาดขึ้นได้, ความเครียดเป็นศูนย์, จนกว่าจะถึงหน้าสุดท้าย, มีแต่ปลาทองเท่านั้นที่รู้, ยินดีต้อนรับผู้ Answer Game, มือใหม่หัดลงทุนเก่ง, คิดอย่างนักสร้างจรวด, เปลี่ยนสันดานสร้างอิสรภาพทางการเงิน, กินบ้างอดบ้าง สุขภาพดี ไม่มีป่วย, เคล็ดลับลับสนิทเร็วคุณสาม เป็นต้น ซึ่งทุกเล่มต่างได้รับความนิยมอย่างสูงในตลาด

1.2 รายได้จากการผลิตและจำหน่ายสิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชน

ในช่วงปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 29.25 ล้านบาท ลดลง 24.18 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2560 จำนวน 53.43 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 45.26 เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี ทำให้ผู้อ่านเปลี่ยนรูปแบบพฤติกรรมในการอ่านจากกระดาษไปสู่ดิจิทัลมากขึ้น ปัจจัยดังกล่าวถือเป็นตัวเร่งให้ผู้ผลิตและผู้จำหน่าย รวมถึงผู้เกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมต้องปรับตัวครั้งใหญ่ เนื่องจากทุกฝ่ายต่างได้รับผลกระทบต่อกันเป็นลูกโซ่ทั้งอุตสาหกรรม ทั้งในเรื่องของต้นทุนการผลิตต่อหน่วยที่เพิ่มสูงขึ้น ตลอดจนช่องทางการจัดจำหน่ายที่ลดลง

อย่างไรก็ตามภาพรวมของอุตสาหกรรมหนังสือการ์ตูนยังคงเติบโตอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทางกลุ่มบริษัทฯ มีการปรับแผนกลยุทธ์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยวางแผนที่จะปรับแผนธุรกิจหนังสือการ์ตูนไปในช่องทางออนไลน์มากขึ้น ทั้งการ์ตูนที่ได้รับลิขสิทธิ์ใหม่ และการ์ตูนที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาไปก่อนหน้านี้ โดยยังคงจัดจำหน่ายในรูปแบบของรูปเล่มเช่นเดิม แต่จะมีการคัดเลือกเรื่องที่มาจัดพิมพ์มากขึ้น อย่างไรก็ตามกลุ่มบริษัทฯ ยังคงมีการจัดจำหน่ายสินค้าผ่านงานมหกรรมหนังสือ และงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ รวมทั้งขายสินค้าผ่านงานบูธต่างๆ ร่วมกับการจัดโปรโมชันแถมสินค้าฟรีมีเย็บที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้าเช่นเดียวกับปีก่อน แม้ว่าในปัจจุบันช่องทางการจัดจำหน่ายหลักอื่นๆ เช่น Modern Trade และเอเยนต์ เริ่มมีการปิดตัวในบางสาขาหรือบางเอเยนต์ที่ยอดขายไม่ได้อย่างต่อเนื่องจากปีก่อน จึงทำให้ยอดขายผ่านช่องทางการจัดจำหน่ายเหล่านี้ลดลง โดยในปี 2561 ได้มีการออกหนังสือระหว่างปี ได้แก่ One Punch Man เล่ม 14-16, New Prince of Tennis ภาค 2 เล่ม 8, Platinum End, Hunter X Hunter เล่ม 33, World Trigger เล่ม 8, JO JO Lion ล่าข้ามศตวรรษ ภาค 8 เล่ม 15, JO JO NIUM เล่ม 4-5, MASTER KEATON, Blue Exorcist เล่ม 18, Dragon Ball Super เล่ม 1-3, ดราก้อนบอล ภาคพิเศษ เกิดใหม่เป็นยามูซา

โซะเดะ, BORUTO – Naruto Next Generation, คุโร โกะ นายจิตพลิกสังเวียนบาส Extra Game เป็นต้น ซึ่งหนังสือขายดี ได้แก่ One Punch Man, JO JO Lion ล่าข้ามศตวรรษ ภาค 8, เดธโน้ต Pocket Edition, MASTER KEATON, BORUTO – Naruto Next Generation, JOJONIUM, Dragon Ball Super และในระหว่างปี กลุ่มบริษัทฯ มีการออกหนังสือใหม่สำหรับเยาวชนเพื่อจัดจำหน่ายมากขึ้น โดยในปีนี้นี้หนังสือนิทานและกิจกรรมเสริมทักษะยังคงได้รับความนิยมอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ ระบายสี Frozen Gift Set + กระเป๋ากุ๊ก, Frozen Fun Pack, ระบายสี Tangled Gift Set + กระเป๋ากุ๊ก, ระบายสี Sofia The First Gift Set + กระเป๋ากุ๊ก, ระบายสี Frozen Gift Set + กระเป๋าสะพายไพล่, ระบายสีทิม อเวนเจอร์ส+กระเป๋าสะพาย, ระบายสีสไปเดอร์แมนคนเก่ง + กระเป๋าสะพาย ซึ่งเป็นเรื่องที่ได้รับการนิยมนิยมและมียอดจำหน่ายสูงมาก

ในช่วงปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 28.26 ล้านบาท ลดลง 0.99 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2561 จำนวน 29.25 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 3.38 ซึ่งภายหลังการปรับโครงสร้าง กลุ่มบริษัทฯ ได้ปรับกลยุทธ์โดยเน้นการจัดจำหน่ายหนังสือการ์ตูนผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น ทั้งการดูแลที่ได้รับลิขสิทธิ์ใหม่ และการดูแลที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ลงนามในสัญญาไปก่อนหน้านี้ โดยจัดจำหน่ายทั้งในรูปแบบและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ ขึ้นอยู่กับลิขสิทธิ์ที่ได้รับ เพื่อสะดวกต่อการจัดจำหน่ายอื่นๆ เช่น Modern trade และตัวแทนจำหน่าย (Agents) ที่ทยอยปิดตัวลงอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ได้นำหนังสือการ์ตูนที่เป็นที่นิยมมารวบรวมจำหน่ายเป็นชุดเพื่อให้นักอ่านได้สะสม ซึ่งได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี

แต่อย่างไรก็ตามในปีนี้นักกลุ่มบริษัทฯ ได้หมดสัญญาการจัดจำหน่ายสินค้าของบริษัท เดอะ วอลท์ ดิสนีย์ (ประเทศไทย) จำกัด (“Disney”) ทำให้รายได้ในส่วนของหนังสือนิทานและกิจกรรมเสริมทักษะหายไป โดยกลุ่มบริษัทฯ ยังคงนำสินค้าไปจำหน่ายผ่านทางงานมหกรรมหนังสือ และงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ รวมทั้งขายสินค้าผ่านงานบูธต่างๆ ร่วมกับการจัดโปรโมชันแถมสินค้าฟรีที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้าเช่นเดิม โดยในปี 2562 ได้มีการออกหนังสือระหว่างปี ได้แก่ One Punch Man เล่ม 17-19, New Prince of Tennis ภาค 2 เล่ม 9, Platinum End เล่ม 9-11, Hunter X Hunter เล่ม 34, World Trigger เล่ม 9-10, JO JO Lion ล่าข้ามศตวรรษ ภาค 8 เล่ม 16-18, JO JO NIUM เล่ม 5-8, Blue Exorcist เล่ม 19-20, Dragon Ball Super เล่ม 4-6, BORUTO เล่ม 5, Kuroko Replace Plus เล่ม 3, Doraemon Big Book เล่ม 10-18, นินจาคาถา เปิดตำนานลับโลกโนฮะ, ตำนานเนตรวงแหวนชาลีเกะ เล่ม 1-3, 20th Century Boy เล่ม 2-4 เป็นต้น ซึ่งเป็นหนังสือขายดีที่ได้รับความนิยมสูงทั้งสิ้น

ในช่วงปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 38.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 10.62 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2562 จำนวน 28.26 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.58 โดยกลุ่มบริษัทฯ ได้จัดจำหน่ายหนังสือการ์ตูนที่เป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set) มากขึ้น อาทิเช่น Slam Dunk, Steel Ball Run และ Doraemon ซึ่งได้รับการตอบรับจากกลุ่มลูกค้าที่ชื่นชอบการ์ตูนเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างมาก อีกทั้ง กลุ่มบริษัทฯ ได้ทยอยออกหนังสือการ์ตูนเรื่องใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการพิมพ์ซ้ำ (Reprint) สำหรับเล่มที่ขาดตลาด นอกจากนี้ ในปี 2563 สมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย ได้จัดงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ ครั้งที่ 48 ในรูปแบบออนไลน์เป็นครั้งแรกผ่านทางเว็บไซต์ thaibookfair.com เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 19 (COVID-19) ซึ่งกลุ่มบริษัทฯ เองได้เข้าร่วมการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางดังกล่าวเช่นกัน รวมถึงมีการขายสินค้าผ่านงานบูธต่างๆ ร่วมกับการจัดโปรโมชันแถมสินค้าฟรีที่น่าสนใจเพื่อดึงดูดกลุ่มลูกค้าเช่นเดิม โดยในปี 2563 ได้มีการออกหนังสือระหว่างปี ได้แก่ Naruto นินจาคาถาไอโซฮะ, เทพมรณะ Bleach, One Punch Man, Platinum End, Boruto, JoJoLion ล่าข้ามศตวรรษ, JO JO Lion, JOJONIUM, MASTER KEATON, Death Note Pocket Edition, Blue Exorcist, Doraemon, เกรซอนชินจัง, Slam

Dunk, Dragon Ball Super, Hunter X Hunter, คุโรโกะ นายจิตพลิกสังเวียนบาท Replace Plus, 20th Century Boy, Pokemon Special, Dragon Ball, Claymore, มองผ่านก้านอ้อ, ตับอ่อนของเธอนั้น ขอลั่นเถอะนะ, ฝันถึงเรื่องนั้นอีกแล้ว เป็นต้น ซึ่งเป็นหนังสือขายดีที่ได้รับความนิยมสูงทั้งสิ้น

1.3 รายได้จากธุรกิจพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (e-Commerce)

ในช่วงปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจจำหน่ายสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 1.94 ล้านบาท ลดลง 0.9 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2560 จำนวน 2.84 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 31.69 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการออกหัวหนังสือใหม่น้อยลง ทั้งในส่วนของพ็อกเก็ตบุ๊กและหนังสือการ์ตูน สิ่งพิมพ์สำหรับเยาวชน ส่งผลให้สินค้าที่จัดจำหน่ายในเว็บไซต์ Nstore.net และช่องทางออนไลน์อื่นๆ ลดลง แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ ได้มีการปรับกลยุทธ์การแข่งขันโดยพัฒนาระบบปฏิบัติการ การจัดส่ง การชำระเงิน ระบบคืนสินค้า บริการหลังการขาย และหน้าเว็บไซต์ ภายใต้ชื่อ Nejavu.com ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2562 เพื่ออำนวยความสะดวก ความน่าเชื่อถือ รวมถึงสร้างความเชื่อมั่นในระบบให้แก่ลูกค้า ซึ่งเป็นการสร้างความได้เปรียบให้ผู้บริโภคตัดสินใจซื้อสินค้าผ่านช่องทางอีคอมเมิร์ซมากขึ้น ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ ได้ขยายช่องทางการตลาดผ่านช่องทางออนไลน์ (Marketplace) อื่นๆ เพิ่มเติม อาทิเช่น JD.co.th, Shopee.co.th เป็นต้น เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายในอนาคต

ในช่วงปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจจำหน่ายสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ตจำนวน 10.13 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 8.19 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2561 จำนวน 1.94 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 422.16 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ได้ปรับปรุงช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มบริษัทใหม่ โดยพัฒนารูปแบบการจัดส่ง การชำระเงิน ระบบคืนสินค้า บริการหลังการขาย และหน้าเว็บไซต์ ภายใต้ชื่อ www.nejavu.com เพื่อตอบสนองพฤติกรรมผู้บริโภคในยุคดิจิทัล และนำระบบการชำระเงินที่ได้มาตรฐานระดับสากลมาใช้สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ลูกค้า รวมถึงร่วมมือกับพันธมิตรในการนำสินค้าลิขสิทธิ์ที่เกี่ยวข้องมาจัดจำหน่ายผ่านทางเว็บไซต์ของกลุ่มบริษัทฯ ซึ่งเป็นการเพิ่มความหลากหลายของสินค้า ให้ผู้บริโภคสนใจซื้อผ่านเว็บไซต์ของกลุ่มบริษัทฯ มากขึ้น ประกอบกับกลุ่มบริษัทฯ ได้ออกหัวหนังสือพ็อกเก็ตบุ๊กและหนังสือการ์ตูนใหม่ๆ เพิ่มขึ้น ทั้งในรูปแบบเล่มและรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Book) ส่งผลให้สินค้าที่จัดจำหน่ายในเว็บไซต์ Nejavu.com และช่องทางออนไลน์อื่นๆ เพิ่มขึ้นอย่างเห็นได้ชัด

ในช่วงปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจจำหน่ายสินค้าและบริการทางอินเทอร์เน็ต จำนวน 18.44 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 8.31 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2562 จำนวน 10.13 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 82.03 เป็นผลมาจากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ออกหัวหนังสือใหม่ๆ เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเพิ่มสัดส่วนการขายผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ซึ่งสินค้าที่นำมาจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์มีความหลากหลายยิ่งขึ้น ทั้งหนังสือที่เป็นสินค้าของกลุ่มบริษัทฯ และสินค้าที่รับฝากขายของพันธมิตรรายอื่นๆ เพื่อดึงดูดผู้บริโภคให้มาซื้อสินค้าที่เว็บไซต์ Nejavu.com รวมถึงกลุ่มบริษัทฯ ยังคงขายผ่านช่องทางออนไลน์อื่นๆ เช่นเดิม เพื่อขยายโอกาสในการจำหน่ายและเข้าถึงลูกค้า นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ ได้กระตุ้นยอดขายด้วยการออกโปรโมชั่นต่างๆ มากขึ้นกว่าปีก่อน อาทิเช่น การลดราคาสินค้า, การแจกของฟรีเมื้ม เป็นต้น อีกทั้ง ยังมีการเปิดให้ลูกค้าจองซื้อหนังสือการ์ตูนล่วงหน้า (Pre-order) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหนังสือการ์ตูนที่เป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set) ที่มีราคาค่อนข้างสูง แต่ก็ได้รับการตอบรับจากลูกค้าเป็นอย่างดี และเพื่อเป็นการรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้า กลุ่มบริษัทฯ ยังคงพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่ายของกลุ่มบริษัทฯ อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านบริการหลังการขาย ส่งผลให้สินค้าที่จัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ในปี 2563 เติบโตอย่างก้าวกระโดด

2. รายได้จากธุรกิจเป็นตัวแทนจำหน่ายสิ่งพิมพ์จากต่างประเทศและบริการที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 27.27 ล้านบาท ลดลง 22.28 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2560 จำนวน 49.55 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 44.96 เนื่องจากบริษัท โยมิอุริ-เนชั่น อินฟอรมเมชั่น เซอร์วิส จำกัด ซึ่งเป็นเจ้าของหนังสือพิมพ์ The Yomiuri Shimbun ได้ปรับเปลี่ยนผลิตภัณฑ์สื่อที่เป็นสิ่งพิมพ์ มาเป็นระบบดิจิทัลแทน โดยหยุดการให้สิทธิ์การผลิตและจัดจำหน่ายในรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยให้มีผลตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2561 เป็นต้นไป ทำให้หน่วยธุรกิจ (Business Unit) ที่รับผิดชอบ และหน่วยงานสนับสนุนในงานดังกล่าว จำเป็นต้องปิดการดำเนินงานไปด้วย

3. รายได้จากธุรกิจด้านการศึกษา

3.1 สื่อการเรียนการสอน/รายการผ่านสื่อโทรทัศน์ และสื่อรูปแบบใหม่

ในช่วงปี 2561 บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจนี้จำนวน 1.69 ล้านบาท ลดลง 4.61 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2560 จำนวน 6.30 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 73.17 เนื่องจากธุรกิจโทรทัศน์ระบบดิจิทัลประสบปัญหาการแข่งขันที่รุนแรง ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยี ซึ่งปัจจัยดังกล่าวส่งผลกระทบอย่างมากต่อธุรกิจโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และการให้บริการโซเชี่ยลมีเดียผ่านโครงข่ายอินเทอร์เน็ต โดยส่งผลกระทบเป็นวงกว้าง เห็นได้จากมีผู้ประกอบการหลายรายในอุตสาหกรรมต่างทยอยปรับตัว ทั้งการปรับรูปแบบรายการ การลดช่องสถานีของสปริงนิวส์ การประกาศโครงการ Early Retire ของช่อง 3 การลดจำนวนพนักงานของสปริงนิวส์ และนิวทีวี ตลอดจนการประกาศยุติการออกอากาศของช่อง Money Channel ซึ่งบริษัทฯ เองก็ได้รับผลกระทบดังกล่าวเช่นเดียวกัน โดยบริษัทฯ ยังคงเป็นผู้ร่วมผลิตรายการในทีวีดิจิทัล และรับจ้างผลิตรายการและคอนเทนต์ให้กับทีวีดิจิทัล Nation TV ช่อง 22 ผ่านรายการ Hello English มาออกอากาศในช่อง Nation TV เช่นเดิมจนถึงไตรมาสที่ 1 ปี 2561 อย่างไรก็ตาม บริษัทฯ มีแผนที่จะผลิตรายการและคอนเทนต์ที่มุ่งเน้นพัฒนารูปแบบเนื้อหาด้านภาษาอังกฤษ เพื่อยกระดับมาตรฐานทักษะภาษาอังกฤษของเยาวชนเช่นเดิม โดยผ่านช่องทางสื่อดิจิทัลทุกรูปแบบ เพื่อตอบสนองความต้องการใช้สื่อที่มีความทันต่อเหตุการณ์ ข่าวสาร และเทคโนโลยียุคปัจจุบัน

ในช่วงปี 2562 บริษัทฯ ไม่มีรายได้จากธุรกิจนี้ แต่ยังคงผลิตรายการและคอนเทนต์ภาษาอังกฤษในรูปแบบที่ทันสมัย สนุกเข้าใจง่าย เพื่อยกระดับมาตรฐานทักษะภาษาอังกฤษของเยาวชน ผ่านรายการ Hello English โดยออกอากาศผ่านทาง YouTube Channel ซึ่งบุคคลทั่วไปที่มีความสนใจ รวมถึงโรงเรียนต่างๆ สามารถนำสื่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เพื่อนำไปใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ในห้องเรียนได้ฟรีผ่านทาง Youtube Channel และ Facebook Fanpage โดยรายการ Hello English จะมีการอัปเดตเนื้อหารายสัปดาห์

ในช่วงปี 2563 บริษัทฯ ได้หยุดดำเนินงานของหน่วยธุรกิจนี้ เนื่องจากต้นทุนที่ค่อนข้างสูง ไม่คุ้มค่าแก่การดำเนินงาน

3.2 สื่อสิ่งพิมพ์การเรียนรู้และการบริการที่เกี่ยวข้อง

ในช่วงปี 2561 บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 2.13 ล้านบาท ลดลง 0.10 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2560 จำนวน 2.23 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 4.48 เนื่องจากผลตอบรับจากโครงการ NJ Special Admission 2018 ยังทรงตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนตามจำนวนเด็กที่ร่วมโครงการฯ ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนนักเรียนในระบบโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา และชั้นปีการศึกษา 2550 - 2559 (ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ) ที่โดยรวมยังทรงตัวเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า ทั้งนี้ โครงการดังกล่าวมีการจัดทำคู่มือสำหรับ ทบทวนความรู้เตรียมสอบแอดมิชชันที่จัดทำขึ้นเป็นฉบับพิเศษ ประกอบด้วยชุดหนังสือ จำนวน 2 เล่ม โดยรวบรวม เนื้อหาบทเรียนและข้อสอบที่ดำเนินการสอน โดยคณาจารย์ชั้นนำ การทบทวนจะครอบคลุมความรู้เพื่อใช้สอบ GAT/PAT, O-NET, และ 7 วิชาสามัญ ซึ่งคู่มือฉบับนี้ใช้เป็นสื่อประกอบโครงการทบทวนความรู้สู่มหาวิทยาลัย กับ สหพัฒน์ ครั้งที่ 21 ที่ได้จัดขึ้นพร้อมกันทั้ง 4 ภาคทั่วประเทศ ระหว่างเดือนตุลาคม 2561 และถ่ายทอดสัญญาณบรอด แบนด์ไปยังโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศมากกว่า 500 โรงเรียน นอกจากนี้ ยังสามารถทบทวนความรู้ผ่านทาง เว็บไซต์ได้ตลอดปี

ในช่วงปี 2562 บริษัทฯ มีรายได้จากธุรกิจดังกล่าวจำนวน 1.07 ล้านบาท ลดลง 1.06 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2561 จำนวน 2.13 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 49.77 เนื่องจากผลตอบรับจากโครงการ NJ Admission 2019 ลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับปีก่อนตามจำนวนเด็กที่ร่วมโครงการฯ ซึ่งได้รับผลกระทบจากความก้าวหน้าทาง เทคโนโลยี โดยบริษัทฯ ได้จัดทำคู่มือ “NJ Admission 2019” สำหรับทบทวนความรู้เตรียมสอบแอดมิชชันที่รวบรวม เนื้อหาบทเรียนและข้อสอบครบถ้วนแบบเน้นๆ จากมหกรรมติวฟรีแห่งปี “สหพัฒน์แอดมิชชัน ครั้งที่ 22” ดำเนินการ สอนโดยติวเตอร์จากสถาบันชั้นนำทั่วประเทศ อาทิเช่น Enconcept, We by The Brain, OnDemand, สถาบันเตรียมโดม และอื่นๆ ซึ่งการทบทวนจะครอบคลุมความรู้เนื้อหา 8 วิชาหลัก ได้แก่ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ 1 ภาษาไทย สังคม วิทยาศาสตร์ เคมี ฟิสิกส์ และชีววิทยา

ในช่วงปี 2563 บริษัทฯ ได้หยุดดำเนินงานของหน่วยธุรกิจนี้ เนื่องจากต้นทุนที่ค่อนข้างสูง ไม่คุ้มค่าแก่การ ดำเนินงาน

4. ธุรกิจให้บริการเช่าพื้นที่สำนักงาน

ในช่วงปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จำนวน 1.68 ล้านบาท เนื่องจากเมื่อวันที่ 1 ธันวาคม 2563 บริษัทฯ เข้า ทำรายการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท แลนด์ ดีเวลลอปเม้นท์ จำกัด (“LANDY”) ในสัดส่วนร้อยละ 63.76 ซึ่งดำเนินการธุรกิจ เกี่ยวกับการให้เช่าพื้นที่อาคารสำนักงาน โดยมีสำนักงานใหญ่และอาคารสำนักงานให้เช่าตั้งอยู่เลขที่ 1 ซอยลาดพร้าว 19 ถนนลาดพร้าว แขวงจอมพล เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900 ทั้งนี้ อาคารให้เช่าดังกล่าว เป็นอาคารคอนกรีตสูง 8 ชั้น มีพื้นที่ ใช้สอยประมาณ 9,368 ตารางเมตร บนที่ดิน 389.50 ตารางวา

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้ขายหุ้นสามัญของ LANDY ที่บริษัทฯ ถืออยู่ทั้งหมด โดยเมื่อวันที่ 1 มีนาคม 2564 การขายหุ้น สามัญของ LANDY ได้เสร็จสมบูรณ์แล้ว ส่งผลให้ LANDY สิ้นสภาพการเป็นบริษัทย่อยของบริษัทฯ และการประกอบ ธุรกิจให้เช่าพื้นที่อาคารสำนักงานของบริษัทฯ ยุติลง

5. รายได้อื่น

ในช่วงปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้อื่นจำนวน 14.36 ล้านบาท ลดลง 6.63 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2560 จำนวน 20.99 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 31.59 โดยมีสาเหตุหลักมาจากรายได้จากดอกเบี้ยรับและรายได้อื่นๆ ที่ลดลงจากปีก่อน

ในช่วงปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้อื่นจำนวน 9.62 ล้านบาท ลดลง 4.74 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2561 จำนวน 14.36 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 33.01 โดยมีสาเหตุหลักมาจากรายได้จากค่าบริการส่วนกลางลดลงจากปีก่อน

ในช่วงปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีรายได้อื่นจำนวน 6.68 ล้านบาท ลดลง 2.94 ล้านบาท จากรายได้ในปี 2562 จำนวน 9.62 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการลดลงร้อยละ 30.56 โดยมีสาเหตุหลักมาจากรายได้จากดอกเบี้ยรับที่ลดลงจากปีก่อน

ข. ต้นทุนขายและการให้บริการ

ประเภท	2563		2562		2561	
	ลบ.	ร้อยละ ¹	ลบ.	ร้อยละ ¹	ลบ.	ร้อยละ ¹
ต้นทุนค่าลิขสิทธิ์	11.54	15.99	5.67	10.07	4.84	6.02
ต้นทุนอื่นๆ	41.96	58.11	33.59	59.64	58.25	72.44
รวมต้นทุนขายสินค้าและบริการ	53.51	74.10	39.26	69.71	63.09	78.46

หมายเหตุ: ¹ สัดส่วนร้อยละต่อรายได้จากการขายสินค้าและบริการ

ค่าลิขสิทธิ์ของกลุ่มบริษัทฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 6.02 ร้อยละ 10.07 และร้อยละ 15.99 ของรายได้จากการขายสินค้าและบริการในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ โดยในปี 2561 ค่าลิขสิทธิ์ของกลุ่มบริษัทฯ ลดลงจากปี 2560 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ อยู่ในช่วงปรับโครงสร้างธุรกิจ ทำให้กลุ่มบริษัทฯ จะลดการออกหนังสือใหม่ๆ โดยในปี 2562 ค่าลิขสิทธิ์ของกลุ่มบริษัทฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2561 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการพิมพ์หนังสือเล่มใหม่ออกมามากขึ้น เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด โดยเฉพาะหนังสือการ์ตูนที่เป็นเล่มต่อเนื่อง และหนังสือเก่าที่นำมารวบรวมออกเป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set) และในปี 2563 ค่าลิขสิทธิ์ของกลุ่มบริษัทฯ เพิ่มขึ้นจากปี 2562 เนื่องจากในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ ได้ขอลิขสิทธิ์สำหรับหนังสือการ์ตูนที่เป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set) และหนังสือเล่มใหม่ๆ รวมถึงหนังสือการ์ตูนที่เป็นเล่มต่อเนื่องเพิ่มขึ้น ทำให้มีค่าลิขสิทธิ์ที่สูงขึ้นตามไปด้วย

ต้นทุนอื่นๆ ของกลุ่มบริษัทฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 72.44 ร้อยละ 59.64 และร้อยละ 58.11 ของรายได้จากการขายสินค้าและบริการในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ โดยปี 2561 ลดลงร้อยละ 10.99 เนื่องจาก Yomiuri ได้หยุดการให้สิทธิการผลิตและจัดจำหน่ายในรูปแบบสิ่งพิมพ์ของ Yomiuri Shimbun ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2561 ทำให้ต้นทุนที่เกี่ยวข้องในส่วนนี้หายไป รวมถึงมีการพิมพ์หนังสือใหม่ๆ ลดลง ในปี 2562 ลดลงร้อยละ 42.33 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ไม่มีต้นทุนที่เกี่ยวข้องของ Yomiuri Shimbun ตลอดทั้งปี ต่างจากปี 2561 ที่ยังมีต้นทุนดังกล่าวอยู่ และในปี 2563 เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.92 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ผลิตและจำหน่ายหนังสือจำนวนมากขึ้น ทำให้ต้นทุนในการจัดพิมพ์ และต้นทุนในการจัดทำฉบับเพิ่มขึ้นตามไปด้วย

ค. ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ

ประเภท	2563		2562		2561	
	ลบ.	ร้อยละ ^ก	ลบ.	ร้อยละ ^ก	ลบ.	ร้อยละ ^ก
ค่าใช้จ่ายในการบริหาร	19.79	27.41	18.72	33.24	16.28	20.25
ค่าตอบแทนพนักงาน	32.38	44.85	37.32	66.26	34.29	42.64
ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขาย	1.92	2.66	3.20	5.68	12.79	15.91
ผลขาดทุนจากการซื้อขายและสำรองต่างๆ	(0.31)	(0.43)	(41.31)	(73.35)	56.16	69.84
อื่นๆ	3.12	4.32	2.56	4.55	2.54	3.16
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารรวมค่าใช้จ่ายอื่นๆ	56.90	78.81	20.49	36.38	122.06	151.80

หมายเหตุ: ^ก สัดส่วนร้อยละต่อรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการ

กลุ่มบริษัทฯ มีสัดส่วนค่าใช้จ่ายในการบริหารร้อยละ 20.25 ร้อยละ 33.24 ร้อยละ 27.41 ของรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ โดยในปี 2561 เพิ่มขึ้นจำนวน 1.40 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ได้ดำเนินการย้ายมาอยู่ในสถานประกอบการเดียวกันในเดือนตุลาคม 2561 เพื่อให้ง่ายต่อการบริหารจัดการระหว่างกัน ทำให้มีค่าใช้จ่ายในการบริหารเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ ยังคงนโยบายในการลดและควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ในปี 2562 เพิ่มขึ้นจำนวน 2.44 ล้านบาท เนื่องจากค่าเช่าสำนักงานที่เพิ่มขึ้นจากการย้ายสถานประกอบการตั้งแต่ปี 2561 รวมถึงมีส่วนปรับปรุงสิทธิการเช่าที่เพิ่มขึ้น และในปี 2563 เพิ่มขึ้นจำนวน 1.07 ล้านบาท เนื่องจากมีค่าธรรมเนียมอื่นที่ไม่ใช่ต้นทุนทางการเงิน เพิ่มขึ้นจำนวน 0.67 ล้านบาท

ค่าตอบแทนพนักงานของกลุ่มบริษัทฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42.64 ร้อยละ 66.26 และร้อยละ 44.85 ของรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ ในปี 2561 ค่าตอบแทนพนักงานเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจำนวน 0.15 ล้านบาท ซึ่งเป็นการจ้างงานเพิ่มบางส่วนตามแผนการปรับโครงสร้างองค์กร ในปี 2562 ค่าตอบแทนพนักงานเพิ่มขึ้นจำนวน 3.03 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการตั้งประมาณการผลประโยชน์พนักงานจากการเกษียณอายุจาก 300 วัน เป็น 400 วัน ตามกฎหมายคุ้มครองแรงงานฉบับใหม่ รวมถึงผลประโยชน์พนักงานที่เพิ่มขึ้นด้วย และในปี 2563 ค่าตอบแทนพนักงานลดลงจำนวน 4.94 ล้านบาท เนื่องจากบริษัทขอยกได้หยุดดำเนินงานตั้งแต่ปลายปี 2562 ทำให้ปี 2563 ไม่มีค่าตอบแทนพนักงานของบริษัทขอยก

ค่าใช้จ่ายในการส่งเสริมการขายของกลุ่มบริษัทฯ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.91 ร้อยละ 5.68 และร้อยละ 2.66 ของรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ โดยในปี 2561 ค่าใช้จ่ายลดลงจำนวน 5.50 ล้านบาท สอดคล้องกับรายได้จากการขายที่ลดลง ประกอบกับกลุ่มบริษัทฯ อยู่ในช่วงปรับโครงสร้างธุรกิจ ทำให้จำนวนหนังสือที่ออกใหม่ในปีนี้มีไม่มากนัก ทั้งนี้ กลุ่มบริษัทฯ ยังคงออกนิตยสารต่างๆ รวมถึงงานมหกรรมหนังสือและงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติอย่างต่อเนื่องเพื่อระบายสินค้าคงเหลือให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม ในปี 2562 ค่าใช้จ่ายลดลงจำนวน 9.59 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ลดการออกงานตามนิตยสารต่างๆ ลง แต่ยังคงออกงานมหกรรมหนังสือและงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติเช่นเดิม นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ เน้นการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์เพิ่มขึ้น รวมถึงบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และในปี 2563 ค่าใช้จ่ายลดลงจำนวน 1.28 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ เน้นการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์มากขึ้น รวมถึงบริหารต้นทุนและค่าใช้จ่ายต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพได้ดียิ่งขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ จำนวน 56.16 ล้านบาท โดยเป็นหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน รวมถึงการด้อยค่าของค่าความนิยมที่ได้รับมาจากการซื้อธุรกิจ ในปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีการกลับรายการหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของกิจการอื่นที่เกี่ยวข้องกัน และจำนวน 41.95 ล้านบาท และตั้งสำรองหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญ จำนวน 0.63 ล้านบาท และในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีการกลับรายการการขาดทุนจากการสำรองการด้อยค่าของสินทรัพย์ถาวรจำนวน 0.21 ล้านบาท และกลับรายการหนี้สูญและหนี้สงสัยจะสูญของกิจการอื่น จำนวน 0.12 ล้านบาท

ค่าใช้จ่ายอื่นๆ ของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วยค่าธรรมเนียมวิชาชีพ ดอกเบี้ยจ่าย และอื่นๆ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 3.16 และร้อยละ 4.55 และร้อยละ 4.32 ของรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ตามลำดับ โดยในปี 2561 ค่าใช้จ่ายลดลงจำนวน 3.96 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีนโยบายในการลดและควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ปี 2562 ถึงแม้กลุ่มบริษัทฯ จะมียอดขายเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่มีค่าใช้จ่ายปรับเพิ่มขึ้นเล็กน้อย จำนวน 0.02 ล้านบาท เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ยังคงนโยบายลดและควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง และปี 2563 ค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจำนวน 0.56 ล้านบาท ซึ่งส่วนใหญ่ เกิดจากการรับรู้ค่าใช้จ่ายในส่วนของดอกเบี้ยสัญญาเช่าสูงขึ้นในช่วงแรกตามมาตรฐานการรายงานทางการเงินฉบับที่ 16 เรื่องสัญญาเช่า โดยกลุ่มบริษัทฯ ยังคงนโยบายลดและควบคุมค่าใช้จ่ายให้มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง

ง. อัตรากำไรขั้นต้นและอัตรากำไรสุทธิ

ในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีอัตรากำไรขั้นต้นร้อยละ (34.56) ร้อยละ (36.08) และร้อยละ 25.90 ตามลำดับ โดยในปี 2561 มีอัตรากำไรขั้นต้นลดลงร้อยละ 81.35 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีรายได้จาก Yomiuri Shimbun เพียง 8 เดือน (เดือนมกราคม ถึงเดือนธันวาคม 2561) รวมถึงยอดจำหน่ายสินค้าของกลุ่มบริษัทฯ ก็ลดลงตามภาวะอุตสาหกรรม ประกอบกับการชะลอการออกหนังสือของกลุ่มบริษัทฯ ด้วย ในปี 2562 มีอัตรากำไรขั้นต้นลดลงร้อยละ 1.52 เนื่องจากไม่มีรายได้จาก Yomiuri Shimbun ตลอดทั้งปี แต่กลุ่มบริษัทฯ ได้พิมพ์หนังสือเล่มต่อเนื่องเพิ่มขึ้น รวมถึงการออกเป็นหนังสือที่เป็นชุดสำหรับสะสม (Collectable Set) ซึ่งสามารถชดเชยรายได้ที่หายไปของ Yomiuri Shimbun ได้บางส่วน และในปี 2563 มีอัตรากำไรขั้นต้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 61.98 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มียอดจำหน่ายหนังสือ ทั้งรูปแบบเล่ม และรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์สูงขึ้น รวมถึงการรับฝากขายสินค้าจากพันธมิตรทางการค้าด้วย ในขณะที่บริษัทฯ สามารถบริหารต้นทุนได้ดีขึ้น

กลุ่มบริษัทฯ มีอัตรากำไรสุทธิในปี 2561 ปี 2562 และปี 2563 ร้อยละ (164.48) ร้อยละ (123.72) และร้อยละ (32.74) ตามลำดับ โดยในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนซึ่งเกิดจากต้นทุนในการให้บริการของบริษัทย่อยที่สูง รวมทั้งกลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ ในปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนซึ่งเกิดจากการดำเนินงานที่ยกเลิกของบริษัทย่อย และในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีผลการดำเนินงานที่ดีขึ้น ประกอบกับไม่มีผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ รวมถึงผลขาดทุนซึ่งเกิดจากการดำเนินงานที่ยกเลิกของบริษัทย่อยเหมือนในปี 2562

ฐานะทางการเงิน

ก. สินทรัพย์

ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีสินทรัพย์รวม 379.88 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 61.24 ล้านบาท หรือร้อยละ 19.22 จากยอดสินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2562 โดยสินทรัพย์หลักของกลุ่มบริษัทฯ มีดังนี้ คือ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด อสังหาริมทรัพย์เพื่อการลงทุน ลูกหนี้การค้า สินค้าคงเหลือ สินทรัพย์สิทธิการใช้ สินทรัพย์ทางการเงินไม่หมุนเวียนอื่น และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ซึ่งมีสัดส่วนต่อสินทรัพย์รวม ณ สิ้นปี 2562 เท่ากับร้อยละ 45.79 ร้อยละ 19.06 ร้อยละ 4.35 ร้อยละ 3.97 ร้อยละ 3.33 ร้อยละ 3.08 และร้อยละ 1.95 ตามลำดับ การเปลี่ยนแปลงของสินทรัพย์หลักดังกล่าวมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลูกหนี้การค้า

หน่วย: ล้านบาท

	31 ธ.ค. 2563	31 ธ.ค. 2562	31 ธ.ค. 2561
กิจการที่เกี่ยวข้องกัน :			
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	-	-	0.09
เกินกำหนดชำระ			
น้อยกว่า 6 เดือน	-	-	-
6 - 12 เดือน	-	-	2.01
มากกว่า 12 เดือน	-	-	32.89
	-	-	34.99
หัก ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	-	-	(34.90)
ค่าเผื่อสินค้ารับคืน	-	-	-
สุทธิ	-	-	0.09
กิจการอื่นๆ :			
ยังไม่ครบกำหนดชำระ	10.65	5.40	10.50
เกินกำหนดชำระ			
น้อยกว่า 6 เดือน	5.86	7.41	3.28
6 - 12 เดือน	-	0.27	0.01
มากกว่า 12 เดือน	0.54	-	0.06
	17.05	13.08	13.85
หัก ค่าเผื่อนหนี้สงสัยจะสูญ	(0.54)	(0.66)	(0.07)
ค่าเผื่อสินค้ารับคืน	-	-	-
สุทธิ	16.51	12.42	13.78
รวมลูกหนี้การค้า	16.51	12.42	13.87

ลูกหนี้การค้าของกลุ่มบริษัทฯ ประกอบด้วยลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน และลูกหนี้การค้ากิจการอื่นๆ โดยมีการหักค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญ ซึ่งกลุ่มบริษัทฯ มีนโยบายในการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญของลูกหนี้โดยมีการวิเคราะห์จากลูกหนี้ที่มีอายุหนี้เกินกำหนดชำระมากกว่า 180 วัน จะพิจารณาและทำการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 50 และลูกหนี้ที่มีอายุหนี้เกินกำหนดชำระมากกว่า 365 วัน จะพิจารณาและทำการตั้งค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญร้อยละ 100 และลูกหนี้ที่คาดว่าจะมีปัญหาในการเรียกเก็บเงินในอนาคตจะทำการวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ และการคาดการณ์เกี่ยวกับการชำระหนี้ในอนาคตลูกหนี้เพื่อกำหนดค่าเผื่อนี้สงสัยจะสูญตามการคาดการณ์ รวมทั้งลูกหนี้จะถูกตัดจำหน่ายจากบัญชีเมื่อทราบว่าเป็นหนี้สูญ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีการหักค่าเผื่อสินค้ารับคืน ซึ่งมีนโยบายในการตั้งค่าเผื่อสินค้ารับคืนโดยใช้สัดส่วนร้อยละของสินค้ารับคืนต่อสินค้าที่ขายโดยเฉลี่ย 12 เดือนย้อนหลัง โดยกลุ่มบริษัทฯ จะตรวจสอบความเพียงพอของค่าเผื่อดังกล่าวทุกสิ้นไตรมาส

ทั้งนี้ บริษัทฯ ได้กำหนดนโยบายในการบริหารลูกหนี้การค้า โดยกลุ่มบริษัทฯ ให้สินเชื่อแก่ลูกค้าโดยเฉลี่ยเป็นระยะเวลา 15 วัน ถึง 90 วัน ซึ่งลูกหนี้การค้าส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทฯ เป็นลูกหนี้การค้าประเภทตัวแทนขาย หรือร้านหนังสือขนาดใหญ่ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีมานาน และมีการค้าขายอย่างสม่ำเสมอ และกรณีที่เพิ่มลูกหนี้ใหม่ บริษัทฯ ต้องให้ตัวแทนจำหน่ายดังกล่าววางเงินประกันค่าสินค้าตามนโยบายบริษัทฯ ในส่วนของเจ้าหนี้การค้า บริษัทฯ ได้รับเครดิตเทอม เป็นระยะเวลา 45 วัน ถึง 90 วัน ซึ่งเจ้าหนี้การค้าส่วนใหญ่เป็นโรงพิมพ์ที่บริษัทฯ จ้างพิมพ์หนังสือ

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าจำนวน 13.87 ล้านบาท ลดลง 48.55 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 77.78 จากยอดลูกหนี้การค้า ณ สิ้นปี 2560 ซึ่งสอดคล้องกับยอดจำหน่ายที่ลดลง ประกอบกับกลุ่มบริษัทฯ ได้รับชำระหนี้บางส่วนระหว่างปีจากลูกหนี้การค้ากิจการที่เกี่ยวข้องกัน ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าจำนวน 12.42 ล้านบาท ลดลง 1.45 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 10.45 จากยอดลูกหนี้การค้า ณ สิ้นปี 2561 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ได้รับชำระหนี้บางส่วนระหว่างปีจากลูกหนี้การค้ากิจการอื่นๆ และ ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าจำนวน 16.51 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 4.09 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 32.96 จากยอดลูกหนี้การค้า ณ สิ้นปี 2562 เนื่องจากบริษัทฯ จำหน่ายสินค้ามากขึ้น

สินค้าคงเหลือ

หน่วย: ล้านบาท

	31 ธ.ค. 2563	31 ธ.ค. 2562	31 ธ.ค. 2561
สินค้าสำเร็จรูป	30.58	28.63	31.18
หัก ค่าเผื่อสินค้าล้าสมัย	(16.82)	(14.08)	(18.70)
สิทธิในการได้รับผลิตภัณฑ์คืน	1.33	0.48	-
สุทธิ	15.09	15.03	12.48

สินค้าคงเหลือของกลุ่มบริษัทฯ มีนโยบายในการตั้งค่าเผื่อมูลค่าสินค้าล้าสมัยลดลงในสัดส่วนร้อยละ 100 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือที่มีอายุมากกว่า 1 ปีขึ้นไปและผลิตครบชุดแล้ว และสัดส่วนร้อยละ 100 ของสินค้าคงเหลือที่มีอายุมากกว่า 3 ปีขึ้นไปแต่ยังผลิตไม่ครบชุด แต่ในปี 2559 บริษัทฯ มีการปรับโครงสร้างธุรกิจผลิตและจำหน่ายสิ่งพิมพ์เนื่องจากแนวโน้มของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งบริษัทฯ ได้พิจารณาผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยตั้ง

สำรองค่าเพื่อมูลค่าสินค้าถ้าสมมุติลดลงเพิ่มขึ้นให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและมุ่งเน้นการผลิตและจำหน่าย
สิ่งพิมพ์เฉพาะที่ทำกำไรให้แก่กลุ่มบริษัทฯ โดยในปัจจุบันกลุ่มบริษัทฯ มีนโยบายในการพิจารณาตั้งค่าเพื่อมูลค่าสินค้า
ถ้าสมมุติลดลงสำหรับสินค้าที่เสื่อมสภาพ ถ้าสมัยและค้างนาน โดยมูลค่าสุทธิที่จะได้รับเป็นการประมาณการราคาที่จะ
ขายได้จากการดำเนินธุรกิจปกติหักด้วยค่าใช้จ่ายที่จำเป็นโดยประมาณในการขาย โดยมีการพิจารณาตั้งค่าเพื่อมูลค่า
สินค้าถ้าสมมุติลดลง ดังนี้

	มูลค่าสุทธิที่จะได้รับ
สินค้าที่มีอายุมากกว่า 12 เดือน	- ร้อยละ 50 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ
สินค้าที่มีอายุมากกว่า 24 เดือน	- ร้อยละ 75 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ
สินค้าที่มีอายุมากกว่า 36 เดือนขึ้นไป	- ร้อยละ 98 ของมูลค่าสินค้าคงเหลือ

นอกจากนี้ การตั้งค่าเพื่อมูลค่าสินค้าต่ำสมัลดลงจะถูกพิจารณาจากผู้บริหารอีกครั้งหนึ่งทุกสิ้นเดือน อย่างไรก็ตาม การตั้งค่าเพื่อมูลค่าสินค้าต่ำสมัลดลงแล้ว กลุ่มบริษัทฯ ยังคงสามารถจำหน่ายสินค้าได้ตามช่องทางขายที่ได้มีการประเมินไว้

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือสุทธิจำนวน 12.48 ล้านบาท ลดลง 6.17 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 33.08 จากสิ้นปี 2560 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการบริหารสินค้าคงคลังให้สอดคล้องกับแนวโน้มของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยังคงจำหน่ายสินค้าผ่านงานมหกรรมหนังสือ และงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จัดกิจกรรมโครงการ CSR การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ออกบูธตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงเพิ่มความระมัดระวังในการคัดเลือกหนังสือที่ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือสุทธิจำนวน 15.03 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 2.55 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.43 จากสิ้นปี 2561 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการออกหนังสือเล่มต่อเนื่องเพิ่มขึ้นค่อนข้างมาก แต่ยังคงบริหารสินค้าคงคลังให้สอดคล้องกับแนวโน้มของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยยังคงจำหน่ายสินค้าผ่านงานมหกรรมหนังสือและงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จัดกิจกรรมโครงการ CSR การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ออกนุสรตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงเพิ่มความระมัดระวังในการคัดเลือกหนังสือที่ตรงกับความต้องการของตลาดมากขึ้น

ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีสินค้าคงเหลือสุทธิจำนวน 15.09 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 0.06 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.40 จากสิ้นปี 2562 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการออกหนังสือเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ในระหว่างปี กลุ่มบริษัทฯ ได้ปฏิบัติตามนโยบายการบริหารสินค้าคงเหลือ เพื่อบริหารสินค้าคงเหลือให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม โดยยังคงจำหน่ายสินค้าผ่านงานมหกรรมหนังสือ และงานสัปดาห์หนังสือแห่งชาติ จัดกิจกรรมโครงการ CSR การจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย ออกไปตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงพยายามคัดเลือกหนังสือที่ตรงกับความต้องการของตลาดอย่างต่อเนื่อง

เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด และเงินลงทุนชั่วคราว

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 338.75 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 246.53 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 267.33 จากสิ้นปี 2560 เนื่องจากบริษัทฯ มีการเพิ่มทุนแบบกำหนดวัตถุประสงค์ (Specific Objective) เพื่อเสนอขายให้แก่บุคคลในวงจำกัด (Private Placement) และมีเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมการดำเนินงานจำนวน 82.96 ล้านบาท เงินลงทุนชั่วคราวลดลงจำนวน 102.92 ล้านบาท โดยในระหว่างปี 2561 มีการ

จำหน่ายตราสารหนี้กองทุนส่วนบุคคล เนื่องจากครบกำหนดอายุ รวมทั้งมีการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 27.06 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 257.40 ล้านบาท ลดลง 81.35 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 24.01 จากสิ้นปี 2561 เนื่องจากบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมการดำเนินงานจำนวน 75.96 ล้านบาท เงินลงทุนชั่วคราวเพิ่มขึ้นจำนวน 0.41 ล้านบาท โดยในระหว่างปี 2562 มีการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 4.18 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดจำนวน 173.94 ล้านบาท ลดลง 83.46 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 32.42 จากสิ้นปี 2562 เนื่องจากบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมการดำเนินงานจำนวน 16.39 ล้านบาท โดยในระหว่างปี 2563 มีการซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 6.24 ล้านบาท ซื้อตราสารทุนและตราสารหนี้จำนวน 175.96 ล้านบาท โดยมีเงินสดรับจากการขายตราสารทุน จำนวน 147.13 ล้านบาท และมีการซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย จำนวน 30.82 ล้านบาท

สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 49.24 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 290.27 จากสิ้นปี 2560 เนื่องจากในปี 2561 ทางกลุ่มบริษัทฯ มีการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์และจ่ายค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์สำหรับบริษัทย่อย เพิ่มขึ้นจำนวน 20.49 ล้านบาท รวมถึงมีซอฟต์แวร์ที่อยู่ระหว่างการพัฒนาอีกจำนวน 5.95 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 6.40 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 87.01 จากสิ้นปี 2561 เนื่องจากในปี 2562 มีการรับรู้ขาดทุนจากการด้อยค่าของกลุ่มสินทรัพย์ที่ยกเลิก จำนวน 28.8 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนจำนวน 7.39 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.47 จากสิ้นปี 2562 เนื่องจากในปี 2563 ทางกลุ่มบริษัทฯ มีการซื้อโปรแกรมคอมพิวเตอร์และจ่ายค่าลิขสิทธิ์ซอฟต์แวร์สำหรับบริษัทย่อย เพิ่มขึ้นจำนวน 2.35 ล้านบาท รวมถึงมีซอฟต์แวร์ที่อยู่ระหว่างการพัฒนา จำนวน 0.69 ล้านบาท และค่าลิขสิทธิ์หนังสือเพิ่มขึ้นจำนวน 4.35 ล้านบาท

ข. แหล่งที่มาของเงินทุน

ส่วนของผู้ถือหุ้น

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวม 373.76 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 99.32 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 36.19 จากผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2560 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีการจำหน่ายหุ้นสามัญเพิ่มทุนของบริษัทฯ จำนวน 195,500,000 หุ้น โดยมีมูลค่าที่ตราไว้หุ้นละ 1 บาท ในราคาหุ้นละ 1.40 บาท คิดเป็นมูลค่า 273,700,000 จึงมีส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น โดยมีผลขาดทุนสุทธิ 168.95 ล้านบาท ส่งผลให้ผลขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้น

ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวม 274.04 ล้านบาท ลดลง 99.73 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 26.69 จากผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2561 เนื่องจากผลประกอบการในปี 2562 มีผลขาดทุนสุทธิ 98.94 ล้านบาท ส่งผลให้ผลขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้น และส่วนของผู้ถือหุ้นลดลง

ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีส่วนของผู้ถือหุ้นรวม 309.65 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 35.61 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.99 จากผู้ถือหุ้น ณ สิ้นปี 2562 เนื่องจากบริษัทฯ เข้าทำรายการซื้อหุ้นสามัญของบริษัท LANDY ทำให้มี ส่วนของผู้มีส่วนได้เสียที่ไม่มีอำนาจควบคุมของบริษัทย่อย จำนวน 39.78 ล้านบาท โดยมีผลประกอบการขาดทุนสุทธิ 26.38 ล้านบาท และมีกำไรจากการขายตราสารทุน จำนวน 22.2 ล้านบาท ส่งผลให้ขาดทุนสะสมเพิ่มขึ้นเล็กน้อย

หนี้สิน

หนี้สินหลักของกลุ่มบริษัทฯ ณ สิ้นปี 2561 2562 และ 2563 คือ เจ้าหนี้การค้า เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่น และ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย ซึ่งมีสัดส่วนต่อสินทรัพย์รวมเท่ากับร้อยละ 1.01 ร้อยละ 9.14 และร้อยละ 2.98 ตามลำดับในปี 2561 และ ร้อยละ 1.43 ร้อยละ 4.40 และร้อยละ 2.69 ตามลำดับในปี 2562 และร้อยละ 1.43 ร้อยละ 3.56 และร้อยละ 4.02 ตามลำดับในปี 2563

ณ สิ้นปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีหนี้สินรวม 75.59 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 28.79 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 61.52 จากหนี้สินรวม ณ สิ้นปี 2560 โดยมีสาเหตุหลักคือ เจ้าหนี้การค้าจำนวน 4.54 ล้านบาท ลดลง 8.63 ล้านบาท หรือลดลง ร้อยละ 65.53 เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นจำนวน 41.06 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 37.12 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 942.13 โดยส่วนใหญ่เป็นเจ้าหนี้ค่าซื้อสินทรัพย์อื่นของบริษัทย่อย

ณ สิ้นปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีหนี้สินรวม 44.61 ล้านบาท ลดลง 30.98 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 40.98 จากหนี้สินรวม ณ สิ้นปี 2561 โดยมีสาเหตุหลักคือ เจ้าหนี้หมุนเวียนอื่นจำนวน 14.02 ล้านบาท ลดลง 27.04 ล้านบาท หรือ ลดลงร้อยละ 65.85 เนื่องจากการชำระค่าเครื่องหมายการค้าส่วนที่เหลือ จำนวน 15.57 ล้านบาท

ณ สิ้นปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีหนี้สินรวม 70.23 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 25.62 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 57.43 จากหนี้สินรวม ณ สิ้นปี 2562 โดยมีสาเหตุหลักคือ ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย จำนวน 15.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 6.68 ล้านบาท หรือ เพิ่มขึ้นร้อยละ 77.86 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่าลิขสิทธิ์ของหนังสือฟ็อกเก็ตบุ๊ก และหนังสือการ์ตูน อีกทั้ง มีส่วนของหนี้สิน ตามสัญญาเช่าที่ดินกำหนดชำระ จำนวน 3.35 ล้านบาท

ค. สภาพคล่อง

ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องเท่ากับ 5.79 ลดลงจากปี 2560 จำนวน 3.10 เท่า เนื่องจาก สินทรัพย์หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นจำนวน 87.85 ล้านบาท หรือร้อยละ 29.75 ซึ่งมีสัดส่วนที่น้อยกว่าหนี้สินหมุนเวียนที่ เพิ่มขึ้นจำนวน 32.95 ล้านบาท หรือร้อยละ 99.16 จึงมีผลให้สภาพคล่องลดลง และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วเท่ากับ 5.33 ซึ่งลดลงจากปี 2560 จำนวน 2.43 เท่า เนื่องจากผลรวมของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว และลูกหนี้การค้าเพิ่มขึ้นในสัดส่วนที่น้อยกว่าการเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียน นอกจากนี้ สินค้าคงเหลือลดลงจำนวน 6.17 ล้านบาท จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ทำการปรับลดระดับสินค้าคงเหลือให้มีจำนวนที่เหมาะสม รวมถึงกลุ่มบริษัทฯ ได้ทำการลดจำนวนการผลิตหนังสือโดยคัดเลือกหนังสือที่ตรงกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการบริหาร สินค้าคงคลัง อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ มีวงจรเงินสดเท่ากับ 176 วัน เพิ่มขึ้น 141 วัน จาก 35 วัน ในปี 2560 เนื่องจาก กลุ่มบริษัทฯ มีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยจำนวน 156 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2560 จำนวน 8 วัน ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยจำนวน 47 วัน ลดลงจากปี 2560 จำนวน 59 วัน และมีระยะเวลาชำระหนี้จำนวน 27 วัน ลดลงจาก ปี 2560 จำนวน 192 วัน แสดงให้เห็นว่ากลุ่มบริษัทฯ สามารถเก็บหนี้ได้เร็วกว่าการชำระหนี้ ส่งผลต่อสภาพคล่องของกิจการ แต่อย่างไรก็ตาม

กลุ่มบริษัทฯ ได้เจรจาให้ลูกหนี้การค้างชำระที่เกี่ยวข้องกันทยอยชำระหนี้คงค้างที่เกินกำหนดชำระได้ในช่วงปลายปี โดยรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการของปี 2561 ลดลงร้อยละ 41.43 และสินทรัพย์โดยส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทฯ จะเป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดโดยมีอัตราร้อยละ 75.39 เงินลงทุนชั่วคราว มีอัตราร้อยละ 0.02 ลูกหนี้การค้า มีอัตราร้อยละ 3.09 และสินค้าคงเหลือ มีอัตราร้อยละ 2.78 ของสินทรัพย์รวม

ในปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องเท่ากับ 9.03 เพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 3.24 เท่า เนื่องจากสินทรัพย์หมุนเวียนที่ลดลงจำนวน 86.17 ล้านบาท หรือร้อยละ 22.49 ซึ่งมีสัดส่วนที่ต่ำกว่าหนี้สินหมุนเวียนที่ลดลงจำนวน 33.29 ล้านบาท หรือร้อยละ 50.30 จึงมีผลให้สภาพคล่องสูงขึ้น และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วเท่ากับ 8.22 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 2.89 เท่า เนื่องจากผลรวมของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว และลูกหนี้การค้าลดลงในสัดส่วนที่น้อยกว่าการลดลงของหนี้สินหมุนเวียน ทั้งนี้ สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจำนวน 2.07 ล้านบาท จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ได้ออกหนังสือใหม่ รวมถึงการพิมพ์หนังสือเล่มเดิมเพิ่มเติม (Reprint) หลายเรื่อง ซึ่งเป็นไปตามแผนการปรับโครงสร้างธุรกิจ โดยกลุ่มบริษัทฯ ยังคงนโยบายการผลิตหนังสืออย่างระมัดระวัง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นการบริหารสินค้าคงคลังอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ มีวงจรเงินสดเท่ากับ 105 วัน ลดลง 71 วัน จาก 176 วัน ในปี 2561 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยจำนวน 70 วัน ลดลงจากปี 2561 จำนวน 86 วัน ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยจำนวน 53 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2561 จำนวน 6 วัน และมีระยะเวลาชำระหนี้จำนวน 18 วัน ลดลงจากปี 2561 จำนวน 9 วัน ซึ่งระยะเวลาการชำระหนี้ที่ค่อนข้างเร็ว เนื่องจากเจ้าหนี้ส่วนใหญ่เป็นโรงพิมพ์รายใหม่ทำให้เกิดเครดิตที่ได้รับค่อนข้างสั้น แต่อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ ได้เริ่มเจรจาขอปรับเครดิตเทอมให้ยาวขึ้น และปรับระยะให้การให้สินเชื่อแก่ตัวแทนจำหน่ายให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้นจาก 60 วัน เป็น 45 วัน ซึ่งจากนโยบายด้านสินเชื่อต่างๆ จะทำให้สภาพคล่องของกลุ่มบริษัทฯ ดีขึ้น โดยรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการของปี 2562 ลดลงร้อยละ 29.96 และสินทรัพย์โดยส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทฯ จะเป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดโดยมีอัตราร้อยละ 80.78 เงินลงทุนชั่วคราว มีอัตราร้อยละ 0.17 ลูกหนี้การค้า มีอัตราร้อยละ 3.89 และสินค้าคงเหลือ มีอัตราร้อยละ 4.57 ของสินทรัพย์รวม

ในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนสภาพคล่องเท่ากับ 5.75 ลดลงจากปี 2562 จำนวน 3.28 เท่า เนื่องจากสินทรัพย์หมุนเวียนที่ลดลงจำนวน 31.75 ล้านบาท หรือร้อยละ 10.69 ซึ่งส่วนใหญ่เกิดจากเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดลดลงจากการที่บริษัทฯ ได้ซื้อหุ้นสามัญของบริษัทย่อย จำนวน 70.01 ล้านบาท ขณะที่ลูกหนี้อื่นที่เกิดจากการขายเงินลงทุนในตราสารทุน เพิ่มขึ้นจำนวน 46.68 ล้านบาท โดยกลุ่มบริษัทฯ มีหนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้นจำนวน 13.25 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.29 จึงมีผลให้สภาพคล่องลดลง และอัตราส่วนสภาพคล่องหมุนเร็วเท่ากับ 4.13 ซึ่งลดลงจากปี 2562 จำนวน 4.09 เท่า เนื่องจากผลรวมของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนชั่วคราว และลูกหนี้การค้าลดลง ในขณะที่หนี้สินหมุนเวียนเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ สินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจำนวน 0.05 ล้านบาท จากการที่กลุ่มบริษัทฯ ออกหนังสือใหม่ รวมถึงการพิมพ์หนังสือเล่มเดิมเพิ่มเติม (Reprint) อย่างต่อเนื่อง โดยกลุ่มบริษัทฯ ยังคงนโยบายการผลิตหนังสืออย่างระมัดระวัง ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด เพื่อเป็นการบริหารสินค้าคงคลังอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม กลุ่มบริษัทฯ มีวงจรเงินสดเท่ากับ 138 วัน เพิ่มขึ้น 33 วัน จาก 105 วัน ในปี 2562 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ยจำนวน 72 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 2 วัน ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ยจำนวน 100 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 47 วัน เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีอัตราส่วนหมุนเวียนสินค้าคงเหลือต่ำลง จากการที่ต้นทุนขายและบริการเพิ่มขึ้น ในส่วนของระยะเวลาชำระหนี้อยู่ที่ 34 วัน เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 16 วัน เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ ได้เจรจาขอปรับเครดิตเทอมจากโรงพิมพ์ให้ยาวขึ้นได้ โดยรายได้จากการขายสินค้าและการให้บริการของปี 2563 เพิ่มขึ้น

ร้อยละ 28.22 และสินทรัพย์โดยส่วนใหญ่ของกลุ่มบริษัทฯ จะเป็นเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด โดยมีอัตราร้อยละ 45.79 ลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น มีอัตราร้อยละ 17.76 และสินค้าคงเหลือ มีอัตราร้อยละ 3.97 ของสินทรัพย์รวม

เงินสดจากกิจกรรมดำเนินงาน

ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 82.96 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 21.34 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.63 จากปี 2560 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนก่อนภาษีจำนวน 159.63 ล้านบาท โดยขาดทุนมากกว่าปี 2560 จำนวน 152.45 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้า ลูกหนี้อื่น สินค้าคงเหลือ เจ้าหนี้การค้าลดลง ในขณะที่เจ้าหนี้อื่น และค่าใช้จ่ายค้างจ่ายเพิ่มขึ้น

ในปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 76.96 ล้านบาท ลดลง 6 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 7.23 จากปี 2561 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนก่อนภาษีจำนวน 99.19 ล้านบาท โดยขาดทุนน้อยกว่าปี 2561 จำนวน 60.44 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากการรับรู้ผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้า เจ้าหนี้อื่น ลูกหนี้อื่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่ายลดลง ในขณะที่สินค้าคงเหลือ เจ้าหนี้การค้าเพิ่มขึ้น

ในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปจากกิจกรรมดำเนินงานจำนวน 16.39 ล้านบาท ลดลง 60.57 ล้านบาท หรือลดลงร้อยละ 78.70 จากปี 2562 เนื่องจากกลุ่มบริษัทฯ มีผลขาดทุนก่อนภาษีจำนวน 29.84 ล้านบาท โดยขาดทุนน้อยกว่าปี 2562 จำนวน 69.35 ล้านบาท ซึ่งไม่มีผลขาดทุนจากการด้อยค่าและสำรองต่างๆ เหมือนปีก่อนหน้า นอกจากนี้ กลุ่มบริษัทฯ มีลูกหนี้การค้าและลูกหนี้อื่น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นลูกหนี้จากการขายเงินลงทุน เจ้าหนี้การค้าและเจ้าหนี้อื่น ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย และสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น

เงินสดจากกิจกรรมลงทุน

ในปี 2561 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมลงทุนจำนวน 67.28 ล้านบาท ลดลงจากปี 2560 จำนวน 66.20 ล้านบาท เนื่องจากซื้อเงินลงทุนในตราสารหนี้จำนวน 133 ล้านบาท เงินสดรับสุทธิจากการจำหน่ายเงินลงทุนในตราสารหนี้ จำนวน 238.03 ล้านบาท และดอกเบี้ยรับจำนวน 3.27 ล้านบาท โดยมีเงินสดจ่ายเพื่อซื้อบริษัทย่อยสุทธิจากเงินสดที่ได้มา จำนวน 1.56 ล้านบาท เงินสดจ่ายเพื่อซื้อส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เช่าและอุปกรณ์ 12.40 ล้านบาท และเงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น จำนวน 27.06 ล้านบาท

ในปี 2562 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 4.39 ล้านบาท ต่างจากปี 2561 ที่มีเงินสดสุทธิได้มาจากกิจกรรมลงทุน จำนวน 67.28 ล้านบาท เนื่องจากนำเงินไปลงทุนชั่วคราว จำนวน 0.44 ล้านบาท ล้านบาท และดอกเบี้ยรับจำนวน 3.64 ล้านบาท โดยมีเงินสดจ่ายเพื่อซื้อส่วนปรับปรุงสินทรัพย์เช่าและอุปกรณ์ 3.53 ล้านบาท และเงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น จำนวน 4.18 ล้านบาท

ในปี 2563 กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสุทธิใช้ไปในกิจกรรมลงทุนจำนวน 63.92 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2562 จำนวน 59.53 ล้านบาท เนื่องจากนำเงินไปซื้อเงินลงทุนในบริษัทย่อย จำนวน 30.82 ล้านบาท ซื้อตราสารทุนและตราสารหนี้

จำนวน 175.96 ล้านบาท โดยมีเงินสดรับจากการขายตราสารทุน จำนวน 147.13 ล้านบาท ดอกเบี้ยรับ จำนวน 1.74 ล้านบาท และเงินสดจ่ายเพื่อซื้อสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่น จำนวน 6.24 ล้านบาท

เงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน

ในปี 2561 บริษัทฯ มีเงินสดรับจากการออกหุ้นทุน จำนวน 273.70 ล้านบาท โดยมีค่าใช้จ่ายในการออกหุ้นทุน เงินสดจ่ายเพื่อชำระเงินกู้ยืม และดอกเบี้ยจ่าย จำนวน 8.26 ล้านบาท 2.88 ล้านบาท และ 0.36 ล้านบาท ตามลำดับ ในปี 2562 บริษัทฯ ไม่มีกระแสเงินสดจากกิจกรรมจัดหาเงิน และในปี 2563 บริษัทฯ จ่ายชำระหนี้สินตามสัญญาเช่า จำนวน 3.15 ล้านบาท

14.2 ปัจจัยหรือเหตุการณ์ที่อาจมีผลต่อฐานะการเงินหรือการดำเนินงานอย่างมีนัยสำคัญในอนาคต

14.2.1 การเพิ่มขึ้นของราคากระดาษและการขาดแคลนกระดาษ

ถึงแม้กลุ่มบริษัทฯ จะให้ทางโรงพิมพ์เป็นผู้จัดหากระดาษที่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มบริษัทฯ ต้องการ แต่เนื่องจากกระดาษที่ใช้ในการผลิตสิ่งพิมพ์จัดเป็นสินค้าประเภท Commodity ที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านราคาแปรผันตามความต้องการของการบริโภคและปริมาณการผลิตของผู้ผลิต (Demand & Supply) ดังนั้น กลุ่มบริษัทฯ จึงมีความเสี่ยงจากการผันผวนของราคากระดาษ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตและกำไรสุทธิของกลุ่มบริษัทฯ แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มบริษัทฯ ได้ประสานงานกับโรงพิมพ์ที่ใช้บริการ โดยมีการวางแผนการผลิตล่วงหน้า ทำให้โรงพิมพ์จะสามารถวางแผนจัดซื้อกระดาษที่มีคุณสมบัติตามที่กลุ่มบริษัทฯ ต้องการมาสำรองไว้ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งทำให้กลุ่มบริษัทฯ สามารถต่อรองค่าพิมพ์ให้สามารถแข่งขันได้มากขึ้น อีกทั้งกลุ่มบริษัทฯ ได้มีการเพิ่มรูปแบบของสิ่งพิมพ์ดิจิทัล เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของผู้บริโภค รวมถึงพยายามมองหาธุรกิจใหม่ๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคให้มากขึ้น

14.2.2 การล้าสมัยของสินค้าคงเหลือ

ปัจจุบัน สิ่งพิมพ์ของกลุ่มบริษัทฯ มีการขายผ่านตัวแทนจำหน่ายเป็นส่วนใหญ่ โดยกลุ่มบริษัทฯ จะรับคืนสิ่งพิมพ์ที่ไม่สามารถจำหน่ายได้จากตัวแทนจำหน่าย ซึ่งอาจเป็นผลให้มีสิ่งพิมพ์เป็นสินค้าคงเหลือเป็นจำนวนมากได้ สินค้าคงเหลือดังกล่าวมีโอกาสเสื่อมคุณภาพ เสียหาย และล้าสมัยเมื่อเวลาผ่านไป ซึ่งกลุ่มบริษัทฯ ไม่ได้มีนโยบายในปัญหาดังกล่าว โดยได้ปรับกลยุทธ์ในการดำเนินงานตั้งแต่การคัดเลือกหนังสือที่ตรงกับความต้องการของตลาด การวางแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการในตลาดมากขึ้น และแนวโน้มการบริโภคในอนาคตสำหรับรูปแบบสิ่งพิมพ์ โดยไม่ได้เน้นจำนวนพิมพ์เพื่อลดต้นทุนเพียงอย่างเดียว เพื่อให้มีสินค้าคงเหลืออยู่ในปริมาณที่เหมาะสม

นอกจากนี้ การจำหน่ายสินค้าที่ล้าสมัย กลุ่มบริษัทฯ จะนำหนังสือที่มีอยู่ออกมาจำหน่ายเป็นระยะๆ โดยการลดราคาพิเศษและมีการจัดกิจกรรมพิเศษเพื่อส่งเสริมการขายในงานมหกรรมหนังสือระดับชาติ และงานแสดงสินค้าต่างๆ ที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี สำหรับหนังสือการ์ตูนที่มีเล่มต่อเนื่อง กลุ่มบริษัทฯ จะดำเนินการนำเล่มที่ออกใหม่จำหน่ายควบคู่ไปกับเล่มที่ได้เคยวางจำหน่ายไปแล้ว ซึ่งรวมถึงการนำการ์ตูนที่มีการออกจำหน่ายครบทุกเล่มแล้วมาจัดจำหน่ายรวมเป็นชุดเพื่อกระตุ้นการจำหน่ายด้วย

ทั้งนี้ การผลิตหนังสือในรูปแบบดิจิทัล ซึ่งมีแนวโน้มเป็นที่ต้องการของตลาดมากขึ้นเรื่อยๆ จะไม่มีสินค้าคงเหลือต่างจากการผลิตหนังสือในรูปแบบสิ่งพิมพ์ เนื่องจากสินค้าอยู่ในรูปแบบดิจิทัล รวมถึงการคำนวณรายได้และค่าใช้จ่ายเมื่อมีการซื้อขายเกิดขึ้นเท่านั้น

ผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

กลุ่มบริษัทฯ ได้ประเมินผลกระทบทางการเงินเกี่ยวกับมูลค่าของสินทรัพย์ และสภาพคล่อง จากความไม่แน่นอนของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 แล้ว โดยกลุ่มบริษัทฯ ไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีสาระสำคัญ อีกทั้ง กลุ่มบริษัทฯ มีเงินสดสำรองเพียงพอสำหรับการดำเนินงาน ถึงแม้จะเกิดสถานการณ์ดังกล่าวก็ตาม